

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 25-04-2019

Onderwerp : Verordening Sociaal Domein gemeente Oude IJsselstreek 2019

Voorgestelde beslissing

De 'Verordening Sociaal Domein gemeente Oude IJsselstreek 2019' vast te stellen.

Aanleiding

Op 7 december 2017 heeft uw raad de Verordening Sociaal Domein 2018 vastgesteld. Dit op basis van het 'Beleidsplan 2.1.0. sociaal domein; Samen, met en voor elkaar' en de wetten: Jeugdwet, Participatiewet en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). In verband met aanpassingen in wet- en regelgeving is de verordening sociaal domein geactualiseerd. Ook de noodzakelijke ombuigingen in het sociaal domein (kwaliteitsslag) zijn aanleiding om de verordening aan te passen. Daarbij is er behoefte om de bedoeling van de wetgevingen en de doelstellingen in het sociaal domein voor onze inwoners als uitgangspunt voor de opzet van de verordening te hanteren. Het resultaat is een 'omgekeerde' verordening.

Wat wordt met beslissing bereikt

Met het vaststellen van de 'Verordening Sociaal Domein gemeente Oude IJsselstreek 2019' worden de lokale beleidsmatige keuzes ten aanzien van de Jeugdwet, Participatiewet en Wmo vastgelegd.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1 *De Verordening Sociaal Domein vormt een hulpmiddel om de gewenste kwaliteitsslag te maken.*
De voorliggende Verordening Sociaal Domein heeft een andere opzet dan de voorgaande verordeningen. De gekozen opzet ondersteunt de uitgangspunten vanuit de wetgeving om inwoners centraal te stellen zodat zij zelfstandig kunnen functioneren en kunnen participeren. De focus ligt daardoor op het effect voor de inwoner (doelmatigheid) en minder op de regelgeving en de voorschriften (rechtmatigheid). De verordening is toegankelijker en beter leesbaar, waardoor deze ook als voorlichting voor inwoners gebruikt kan worden. De nieuwe opzet gaat uit van de vragen van inwoners en voor hen logische vindplaats van informatie. Het resultaat is een begrijpelijke verordening die aansluit bij de bedoeling en de doelstellingen van de transformatie en de te maken kwaliteitsslag (ombuigingen sociaal domein).

1.2 *De gewijzigde opzet van de Verordening Sociaal Domein sluit aan bij de bedoeling van de wetgever.*
Er is gekozen voor een andere opzet van de verordening. Een omgekeerde opzet, die uitgaat van de bedoeling van de wetgever en het effect voor de inwoner. Er ligt minder nadruk op de regelgeving en de voorschriften, waardoor er meer ruimte is voor oplossingen die aansluiten bij de situatie van de inwoner en de gewenste resultaten. De bestaande verordening heeft een meer juridische insteek met als belangrijk uitgangspunt dat een oplossing het goedkoopst adequaat is. Dit leidt soms onbedoeld tot oplossingen die niet aansluiten bij onze maatschappelijke doelen en de behoeften van onze inwoners. Dit blijkt uit een praktijksituatie waarin een inwoner de wens heeft om te blijven fietsen maar de huidige driewielers niet meer passend is. Het verzoek aan de gemeente is een duurdere driewielers in te zetten, zodat de inwoner kan blijven fietsen en daarmee actief blijft. De beredening van goedkoopst adequaat leidt tot een scootmobiel als oplossing. Echter is dit in de situatie van deze inwoner misschien wel het goedkoopst maar zeker niet adequaat. De scootmobiel leidt tot een passiever leven en vermindert de vitaliteit van de inwoner. Dit past niet bij de doelstellingen vanuit de Wmo en zeker niet bij de behoefte van de inwoner. In de huidige situatie is het opgelost door aan de inwoner een persoonsgebonden budget te verstrekken voor een scootmobiel waardoor een deel van de kosten van de driewielers zijn vergoed. Het zoeken naar goede kwalitatieve oplossingen voor onze inwoners betekent overigens niet dat we onze financiële kaders los laten.

1.3 De Verordening Sociaal Domein moet geactualiseerd worden in verband met de wijziging van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

In het regeerakkoord is afgesproken dat voor Wmo-maatwerkvoorzieningen een vast tarief van € 17,50 per periodebijdrage wordt ingevoerd (het abonnementstarief). Vooruitlopend op de wetwijziging per 1 januari 2020 is het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 zo gewijzigd dat vanaf 2019 een maximale periodebijdrage van € 17,50 van kracht is. De beleidsvrijheid van de gemeente voor het heffen van eigen bijdragen in het kader van de Wmo is daarmee ingeperkt. Dit is verwerkt in hoofdstuk 6, artikel 6.5 van de verordening.

1.4 De ministeriële regeling voor hulp uit sociaal netwerk vereist besluitvorming.

Op 10 december 2018 is de ministeriële regeling voor hulp uit het sociaal netwerk gepubliceerd. Deze regeling biedt een structurele oplossing om de verstrekking van vergoedingen voor informele hulp uit een persoonsgebonden budget (pgb) zo te regelen dat er niet onbedoeld een arbeidsrelatie ontstaat. Bij een arbeidsrelatie dient namelijk het minimumloon en minimumvakantiebijslag betaald te worden. De regeling biedt gemeenten de mogelijkheid om budgethouders aan een helper uit het sociaal netwerk, vanuit het pgb een tegemoetkoming of vergoeding voor gemaakte kosten te geven. In de voorliggende verordening wordt geen gebruik gemaakt van de regeling omdat de omvang van de doelgroep zeer beperkt is en het daarnaast om specifieke individuele situaties gaat. We kiezen er voor om in deze situaties met de inwoner in gesprek te gaan voor een passende oplossing. In de twee situaties in onze gemeente is dit zo opgepakt.

1.5 De invoering van een jaarlijkse bijdrage in de kosten voor het gebruik van het collectief taxivervoer (ZOOV) draagt bij aan de betaalbaarheid van het systeem.

De aanvragen voor een Wmo-indicatie voor het collectief taxivervoer (ZOOV) blijven toenemen, waardoor de uitvoeringskosten stijgen. Daarnaast blijkt dat ongeveer een derde van de uitgegeven indicaties niet of nauwelijks worden gebruikt. Dit ondanks dat aanvragers aangeven een grote vervoersbehoefte te hebben. Het invoeren van een jaarlijkse bijdrage van € 60,- zorgt ervoor dat inwoners zelf de afweging maken of zij daadwerkelijk een probleem hebben op het gebied van participeren aan de samenleving. Door de jaarlijkse bijdrage zal bij incidenteel gebruik het reizen met ZOOV Op Maat als OV-reiziger goedkoper zijn dan het gebruik maken van een Wmo-indicatie. Naast de opbrengsten uit de jaarlijkse bijdragen is de verwachting dat we kosten besparen op de uitvoeringskosten doordat de toestroom wordt afgeremd.

Kanttekeningen

1.1 Er is nog geen jurisprudentie over de vernieuwde opzet van de Verordening Sociaal Domein.

De voorliggende verordening is gebaseerd op de 'Omgekeerde Verordening Sociaal Domein' ontwikkeld door Stimulansz. Eind 2018 zijn de eerste gemeenten met dit type verordening aan de slag gegaan. Op dit moment is er dan ook nog geen jurisprudentie beschikbaar waaruit we kunnen opmaken hoe de rechter hierover denkt. Bij de ontwikkeling door Stimulansz zijn diverse juristen betrokken geweest om te waarborgen dat deze verordening de juridische toets kan doorstaan. Ook bij de ontwikkeling van de voorliggende verordening is afgestemd en advies gevraagd aan de juristen van onze gemeente.

1.2 Er is geen advies van de Adviesraad Sociaal Domein.

Over de voorliggende verordening is geen advies ingewonnen van de Adviesraad Sociaal Domein. Het moment van de eerste vergadering van de adviesraad viel namelijk samen met het moment van aanlevering van de stukken voor de behandeling door het college en uw raad. Met instemming van de adviesraad is daarom besloten om de verordening zonder advies ter besluitvorming aan uw raad voor te leggen. Dit is ook zo besloten omdat de adviesraad wel betrokken wordt bij de stukken die de verordening opvolgen: het besluit sociaal domein en de beleidsregels sociaal domein. De verwachting is dat deze stukken in mei ter besluitvorming aan het college worden voorgelegd.

1.3 De financiële consequenties van de invoering van het abonnementstarief zijn nog onbekend.

Het invoeren van het abonnementstarief heeft financiële gevolgen voor gemeenten. Gemeenten lopen inkomsten mis door de lagere eigen bijdragen. Daarnaast is de verwachting dat de lagere eigen bijdrage een aanzuigende werking heeft waardoor de uitgaven aan maatwerkvoorzieningen kunnen stijgen. Het Rijk compenseert echter alleen het verlies aan eigen bijdragen. Om inzicht te krijgen in de omvang van de aanzuigende werking ontwikkelen het ministerie van VWS en de VNG samen met gemeenten een monitor. Dit geeft echter achteraf pas inzicht (september 2019). Om sneller inzicht te krijgen in de gevolgen voor onze gemeente wordt er door het toegangsteam actief bijgehouden welke meldingen binnenkomen. Daarbij hebben we speciale aandacht voor de meldingen van inwoners die dat eerder zelf oplossen of die eerder afzagen van ondersteuning in verband met hun eigen bijdrage. Dit doen we regionaal op dezelfde wijze zodat we met elkaar een goed beeld krijgen van de eventuele aanzuigende werking van het

abonnementstarief. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid om in het continu cliëntervaringsonderzoek Jeugd en Wmo aandacht te besteden aan de invloed van het abonnementstarief op de keuzes van inwoners. Dit onderzoek gaat vanaf het voorjaar van start.

1.4 Het wetsvoorstel voor de invoering van het abonnementstarief is nog niet vastgesteld.

Vooruitlopend op de vaststelling van het wetsvoorstel voor de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2020 heeft de minister het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 laten wijzigen. Door deze wijziging kunnen gemeenten al vanaf 1 januari 2019 geen bijdrage hoger dan het maximum van € 17,50 per periode vragen. Op dit moment is het niet de verwachting dat het wetsvoorstel voor de invoering van het abonnementstarief zal stranden. Daarnaast moet de verordening nu aangepast worden in verband met het gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

1.5 Het wetsvoorstel voor de invoering van het abonnementstarief is nog niet vastgesteld.

Het wetsvoorstel voor de invoering van het abonnementstarief is nog niet in behandeling en daarmee dus nog niet definitief. De in te voeren jaarlijkse bijdrage voor het collectief taxivervoer (ZOOV) zal niet onder het abonnementstarief vallen. Dit is bevestigd in contact dat hierover is gezocht met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Ministerie. Dit omdat deze kosten van vervoer als algemeen gebruikelijk worden aangemerkt. Het is daarom op dit moment niet de verwachting dat tijdens de behandeling van het wetsvoorstel het collectief taxivervoer alsnog onder het abonnementstarief zal vallen.

1.6 De invoering van een jaarlijkse bijdrage voor het gebruik van het collectief taxivervoer zorgt voor een lastenverhoging van inwoners.

De invoering van een jaarlijkse bijdrage in de kosten van € 60,- zorgt voor een lastenverhoging voor de gebruikers van het collectief taxivervoer. Het collectief taxivervoer is bedoeld voor deelname aan het maatschappelijk verkeer. In de algemene bijstandsnorm is ook een vergoeding opgenomen voor de kosten van deelname aan het maatschappelijk verkeer. Ook wanneer iemand een minimuminkomen heeft wordt het hebben van een auto en de bijhorende kosten (verzekering, wegenbelasting, etc.) als algemeen gebruikelijk beschouwd. Hiervoor wordt geen bijzondere bijstand verstrekt. In het algemeen beschikken de gebruikers van het collectief taxivervoer niet meer over een auto. Een jaarlijkse bijdrage in de kosten voor het collectief taxivervoer is voor hen dan ook lager dan de kosten voor het bezit en gebruik van een auto.

Kosten, baten, dekking

In het algemeen zijn er geen directe financiële consequenties aan het vast stellen van een verordening. Door het invoeren van een jaarlijkse bijdrage in de kosten voor het collectief taxivervoer zijn er wel financiële consequenties:

Verwachte inkomsten uit jaarlijkse bijdrage collectief taxivervoer

Op basis van de nu 1.022 pashouders en de verwachting dat een derde van de pashouders hun pas gaan inleveren zal de invoering van een jaarlijkse bijdrage voor het collectief taxivervoer (ZOOV) € 42.000,- opleveren.

Uitvoering

Communicatie:

Na vaststelling van de verordening door uw raad wordt de verordening gepubliceerd.

Na vaststelling van de verordening zal ook gekeken worden naar de vormgeving van de verordening en de wijze waarop we de verordening als voorlichting voor onze inwoners kunnen gebruiken.

Procedure/vervolgstappen:

Na vaststelling van de verordening door uw raad worden de nadere algemeen verbindende regels (het besluit) en de algemene regels (beleidsregels) aangepast. Het besluit en de beleidsregels worden uiterlijk in mei ter vaststelling aan het college voorgelegd. Bij de totstandkoming van deze stukken wordt de Adviesraad Sociaal Domein betrokken.

Na vaststelling van de verordening wordt gestart met de invoering van de jaarlijkse bijdrage in de kosten voor het collectief taxivervoer (ZOOV). We streven er naar om in mei de eerste vooraankondigingen naar de gebruikers te versturen.

Bijlagen

Algemene stukken

1. Verordening Sociaal Domein gemeente Oude IJsselstreek 2019
2. Richtlijn indicatieadvisering hulp bij het huishouden (januari 2011)

Burgemeester en wethouders,

M.J.F Verstappen
Secretaris

O.E.T. van Dijk
Burgemeester

Raadsvergadering d.d. 25-04-2019